

Canticum Novum

DIALOGUE INERCULTUREL

EMMANUEL BARDON direction

ARTS/SCENE
DIFFUSION

www.arts-scene.be

---

photo Bertrand Pichene

En redécouvrant et interprétant des répertoires de musique ancienne, Canticum Novum tisse des liens entre la musique d'Europe occidentale et le répertoire du bassin méditerranéen, riche de l'union du monde chrétien et d'un orient marqué d'une double hérédité juive et mauresque. Ces programmes reflètent par ailleurs une autre ambition de Canticum Novum : celle de positionner l'aventure humaine et l'interculturalité au cœur de ses projets et d'interroger sans cesse l'identité, l'oralité, la transmission et la mémoire. Les œuvres interprétées par Canticum Novum (équipe de 3 à 15 musiciens selon les configurations) permettent de redécouvrir les répertoires méditerranéens mais aussi afghans, turcs, persans, arabes, séfarades, arméniens, chypriotes... Ces musiques, à la croisée des chemins, des cultures et des expressions artistiques, étonnamment vivantes après 800 ans de partage, témoignent de diversité, de respect et de tolérance.

Les programmes de Canticum Novum, sont aussi riches que diversifiés: l'Espagne des trois cultures (programmes Paz, Salam & Shalom et Llegendes de Catalunya) côtoie le bassin méditerranéen (programmes Kypros, Laudario, T(h) races et Emzara) et l'Empire Ottoman (programmes Aashenayi, Topkapi, Ararat et Sefardi).

Parallèlement, l'ensemble propose trois spectacles tout public aux scénographies oniriques : Hayim Toledo 1267 (conte musical pour théâtre d'ombres), Bülbül (flânerie musicale en Méditerranée) et Tapanak (extraordinaire épopée imagée) créé en 2019.

Canticum Novum a été créé par Emmanuel Bardon en 1996. Après avoir été accueilli au sein de L'Opéra-Théâtre de Saint-Étienne de 2008 à 2012, l'ensemble est actuellement en résidence à l'Ancienne École des Beaux-Arts. Depuis

2009, Canticum Novum organise, chaque année dans la Loire, un festival de musique ancienne et de musiques du monde autour de la rencontre des peuples et des cultures : le Festin Musical.

Par ailleurs, Canticum Novum réalise plus de quarante concerts chaque année en France et à l'étranger. L'ensemble est régulièrement invité à des festivals d'envergure tels que le Festival de Radio France, La Folle Journée de Nantes, de Tokyo et en région, le Festival Via Aeterna, le Festival d'Ambronay, le Festival Baroque de Pontoise, le Festival de Musique Sacrée de Perpignan, le Festival de Sylvanès, le Festival de la Chaise-Dieu, l'Estival de la Bâtie d'Urfé, le festival Les Traversées de Noirlac, le Festival de Labeaume en Musiques ou encore le Festival Baroque de Tarentaise... L'ensemble est également accueilli au sein de scènes nationales telles que les théâtres du Châtelet de Paris, de Melun-Sénart, de La Roche-sur-Yon, de Montélimar, de Cherbourg, l'Opéra de Lille ou de Clermont-Ferrand. Enfin, Canticum Novum mène depuis dix ans de nombreuses actions pédagogiques visant à sensibiliser le jeune public aux répertoires de musiques anciennes et collabore étroitement avec différentes structures telles que le Centre Culturel de Rencontre de Noirlac ou encore La Mégisserie de Saint-Junien.

Aux côtés de l'ensemble, le Label Ambronay édite quatre disques de Canticum Novum : Paz, Salam & Shalom en 2011, Aashenayi en 2015, Ararat en 2017 et Laudario en 2019. Certains de ces programmes font par ailleurs l'objet de captations pour la télévision par les Films de la Découverte.

L'ensemble est conventionné par le Ministère de la Culture DRAC Auvergne-Rhône-Alpes, le Département de la Loire en Rhône-Alpes et la Ville de Saint-Étienne. Il reçoit le soutien de la Région Auvergne-Rhône-Alpes. Canticum Novum reçoit ponctuellement l'appui de l'ADAMI, du FCM et de la SPEDIDAM.

Mis à jour avril 2019

Canticum Novum

EMMANUEL BARDON

ARTS/SCENE
DIFFUSION

www.arts-scene.be

---

photo Bertrand Pichene

Canticum Novum werd in 1996 opgericht door Emmanuel Bardon, met als opzet musici bijeen te brengen voor de uitvoering van oude muziek. Vanaf 2002, het jaar van hun definitieve vestiging in Saint-Etienne, ontwikkelde het ensemble een ambitieuzer artistiek project, gericht op multiculturaliteit en muziek van het middellandse zeegebied. In jaarlijks zowat vijftig concerten werkt het ensemble regelmatig samen met vermaarde culturele organisaties in Frankrijk en daarbuiten, waaronder het Centre Culturel de Rencontre d'Ambronay, het Festival Voix et Route Romane, het Festival baroque en Tarentaise, het Festival baroque de Pontoise, het Festival de Sylvanès en het Opéra-Théâtre de Poissy. Sedert 2009 organiseert Canticum Novum het Festin Musical - Pour la rencontre des peuples et des cultures, een locatiefestival dat zich tot doel stelt concerten met oude muziek en wereldmuziek te brengen in architecturale en rurale pareltjes van de Loirestreek.

In 2011 en 2015 werkte het ensemble tot tweemaal toe met het label Ambronay aan de realisatie van twee cd's: Paz, Salam et Shalom rondom het Spanje van de drie culturen en Aashenayi omtrent de muziek in het Ottomaanse rijk. Om ook een scenische dimensie te verlenen aan zijn werk maakte het ensemble in coproductie met Jeugd en Muziek Frankrijk twee jongerenvoorstellingen, Hayim (2011) en Bulbul (2014).

Van 2002 tot 2007 resideerde Canticum Novum in het Opéra-Théâtre de Saint-Etienne. Het ontwikkelde er zijn muzikale activiteiten vanuit een hechte territoriale verankering in een zo nauw mogelijke betrokkenheid met het publiek, vooral gericht op moeilijker te bereiken publieksgroepen. Zo wil het ensemble de kunst een hefboom laten zijn voor de versterking van de sociale cohesie. Dit streven naar openheid jegens alle lokale en nationale publieksgroepen, leidde samen met de persoonlijke betrokkenheid van de musici in 2013 tot de oprichting van de Ecole de l'Oralité. Deze school helpt om

het werk van culturele bemiddeling en volksondericht te structureren en uit te bouwen, om artistieke werkplekken te organiseren en te herbergen, vanuit de vaste bekommernis om horizons te verbreden en dialoog en culturele uitwisseling te bevorderen.

Canticum Novum geniet de steun van de stad Saint Etienne, de Conseil Général de la Loire, de Région Rhône Alpes, en het Ministère de la culture et de la communication – DRAC Rhône Alpes. Het ensemble wordt ook ondersteund door het ADAMI, het SPEDIDAM en het FCM. L'Ecole de l'Oralité geniet bovendien de steun van de Fondation de France en de Fondation SNCF.

Het artistieke opzet

Het is de ambitie van Canticum Novum om via de muziek een sterke boodschap over te brengen van wederzijds respect, van verdraagzaamheid en aanvaarding van de andere in zijn anders-zijn, en dit door zich onder te dompelen in een periode waarin de muziek symbool stond voor vermenging en gemeenschapsleven. Immers, door zijn geschiedenis op het kruispunt van vele wegen is de Spaanse oude muziek van dit alles een goed voorbeeld. Doordrongen van een hevige, barokke mystiek waarin exuberantie en gestrengheid, eeuwenoud heidendom en aangescherpte vroomheid elkaar uitdagen, is Spanje rijk geworden door het samengaan van de westerse christelijke wereld met een Oriënt die gekenmerkt wordt door zowel haar Joodse als Moorse erfenis. IJveren voor de herontdekking van een erfgoed aan oude muziek en tegelijk op zoek gaan naar een zo breed mogelijk publiek, is een van de grondslagen van Canticum Novum. Met dit repertoire wil het ensemble onze gemeenschappelijke wortels laten weerklinken en iedereen de mogelijkheid bieden zich opnieuw een repertoire eigen te maken dat nog steeds heel levendig en soms zelfs verrassend modern is. Zo vervaagt als vanzelf de grens tussen een volkse cultuur en een 'intellectuele en geleerde' artistieke productie. Vanuit de kunsten en de muziek ontluiken de volkse tradities (regionalisme) en de echo's van de Oriënt (Joodse en Arabische aanwezigheid) die de luisteraar onderdompelen in het hart van een wereld die hem op een of andere manier zijn

Canticum Novum

INTERCULTURAL DIALOGUE

EMMANUEL BARDON

ARTS/SCENE
DIFFUSION

www.arts-scene.be

---

photo Bertrand Pichene

Canticum Novum's ambition is to convey as effectively as is possible through music a message of mutual respect, tolerance and acceptance of difference, by going back to a time when music was a symbol of integration and communal life. Rediscovering the heritage of early music at the same time as aiming to engage with the widest possible audience is one of Canticum Novum's founding principles.

Since 2007, Canticum Novum has been in residence at the Opéra Théâtre de Saint-Étienne, and in 2009 it assumed the artistic direction of the Festin Musical de Pommiers, an early music festival focused on encounters between different peoples and cultures that takes place in the Cluniac priory of Pommiers-en-Forez.

By virtue of its history, Spanish early music stands at a cultural crossroads. Imbued with an ardent, baroque mysticism in which exuberance comes face to face with austerity and ancient paganism with extreme piety, Spanish culture is enriched by the union of the Western Christian world with a dual heritage from the East – both Jewish and Moorish.

Aiming to add a theatrical dimension to its exploration of this Spain of three cultures, in September 2011 Canticum Novum premiered Hayim, a tale for shadow theatre written by Gilles Grenouillet and co-produced by the Jeunesses Musicales de France; while November 2014 saw the first production of Bülbül, a music theatre piece for all ages which takes the audience on a visual and imaginative journey.

updated: 13.05.15

Marie-Lou Kazmierczak

Chargée de diffusion pour les territoires francophones

(France, Belgique, Suisse, Luxembourg...)

+32 (0)2 537 85 91

mlk@arts-scene.be

www.arts-scene.be
